

JÄTELAIN SÄÄNNÖLLISEN VALVONNAN VALVONTAPROJEKTI 2016

Autokorjaamot

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Valvontakohteiden valinta	3
3	Valvontatarkastusten suorittaminen.....	3
4	Valvontaprojektin tulokset	3
5	Havaitut epäkohdat vaarallisten jätteiden varastoinnissa	4
6	Jätehuollon järjestämiseen liittyvät epäkohdat	7
7	Muut havaitut epäkohdat.....	8
8	Poliisin toimenpiteet	9
9	Annettujen kehotusten valvonta.....	9

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisuja
Jätelain säännöllisen valvonnan valvontaprojekti 2016
Tekijä: Katariina Serenius
Kuvat: Ympäristövalvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula
Käyntiosoite: Hyrylänkatu 8 C, Tuusula
Puhelin: (09) 87181
Faksi: (09) 3487 3220

www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi

1 Johdanto

Jätelaissa asetetaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle velvollisuus säännöllisesti valvoa myös toimintaa, jossa syntyy vaarallisia jätteitä. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristövalvonta päätti yhteistyössä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa kokeilla näiden toimintojen valvontaa valvontaprojektin muodossa. Valvontaprojekti päätettiin kohdentaa autokorjaamotoimintaan. Tavoitteena oli tehokkaasti puuttua havaittuihin epäkohtiin ja samalla kokeilla toimintatapaa, jossa valvonnalle asetettu tavoite voidaan saavuttaa mahdollisimman resurssitehokkaasti. Tämän tyyppistä projektina toteutettavaa valvontaa on hyödynnetty poliisin ja työsuojeluviranomaisen yhteistyössä hyvin tuloksin.

2 Valvontakohteiden valinta

Kohteiden valinnassa pyrittiin saamaan mukaan kattavasti kaikenkokoisia ympäristökeskuksen toiminta-alueella sijaitsevia autokorjaamoja. Tarkastettavien autokorjaamojen valinnassa huomioitiin kohteiden sijainti siten, että päivän aikana pystyttiin tarkastamaan mahdollisimman monta korjaamoa. Valitut kohteet eivät perustuneet toimenpidepyyntöihin tai muihin etukäteistietoihin epäkohdista vaan ne valittiin satunnaisesti. Tavoitteena oli saada mahdollisimman hyvä kokonaiskuva alueen autokorjaamojen vaarallisten jätteiden käsittelyn tilasta.

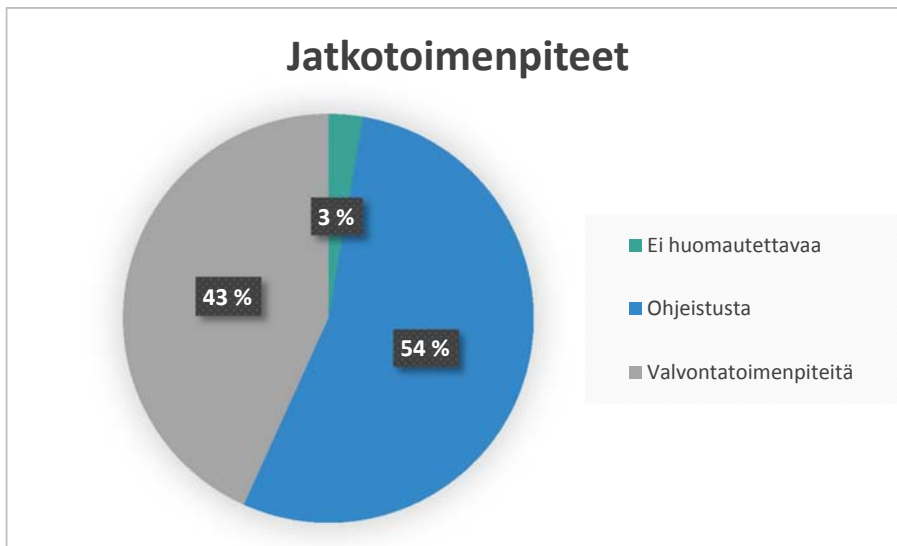
3 Valvontatarkastusten suorittaminen

Valvontaprojekti toteutettiin samanaikaisesti kaikissa ympäristökeskuksen toimialueen kunnissa. Tarkastukset tehtiin ennalta ilmoittamatta, jotta vaarallisten jätteiden jätehuollosta saataisiin mahdollisimman hyvin tosiasiallista tilannetta kuvaava näkemys. Tarkastuksille osallistui ympäristötarkastajan mukana poliisi. Päivän aikana tarkastettiin niin monta kohdetta kun työpäivän aikana ehdittiin. Tarkastettujen kohteiden määrä vaihteli 6 – 8 tarkastusta/kunta. Yhteensä päivän aikana työparit ehtivät tarkastaa 37 kohdetta.

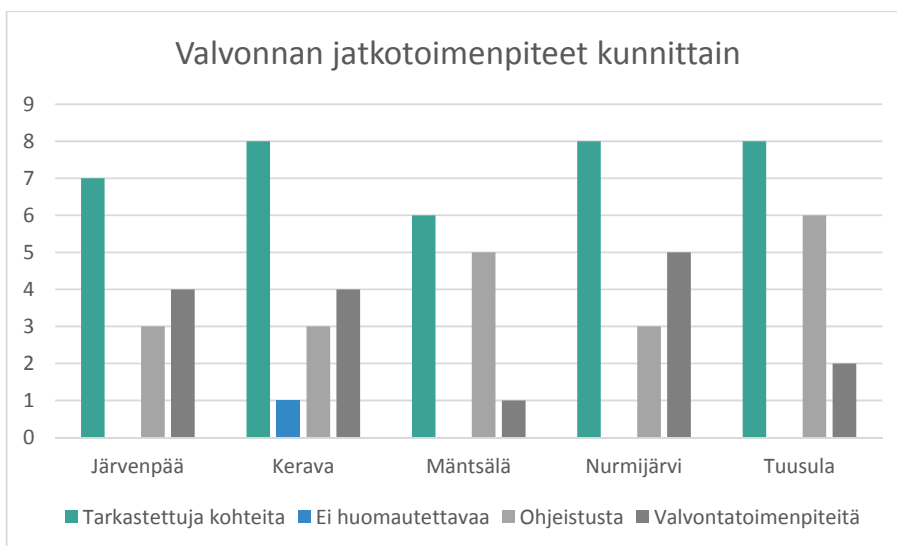
Ympäristötarkastajat laativat tarkastuksista tarkastuskertomukset. Poliisille toimitettiin mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten tarkastuskertomukset niistä kohteista, joihin oli tarpeen tarkastuksella tehtyjen havaintojen perusteella kohdistaa jälkivalvontatoimenpiteitä. Poliisin arvioitavaksi jäi mahdollisten rikosoikeudellisten sanktioiden tarve.

4 Valvontaprojektin tulokset

Tarkastetuista 37 kohteesta vain yhdessä vaarallisten jätteiden käsittely oli hyvin hoidettua eikä valvontaviranomaisen ollut tarpeen antaa ohjeita tai määräyksiä jatkotoimenpiteistä. Vain vähäisiä puutteita oli 20 kohteessa, joiden osalta valvonnallinen ohjeistus katsottiin riittäväksi. Merkittäviä puutteita oli melkein puolella kohteista ja näiden kohteiden osalta oli tarpeen käynnistää valvontatoimet. Näiden 15 kohteen osalta tarkastuskertomukset lähetettiin myös poliisille tiedoksi mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

Kuva 1. Tarve lisäohjeistukselle tai valvontatoimenpiteille oli 97 %:ssa tarkastetuista kohteista. Huomattavia puutteita, jotka edellyttivät viranomaisen puuttumista valvontatoimin, oli 43 %:ssa autokorjaamoista.

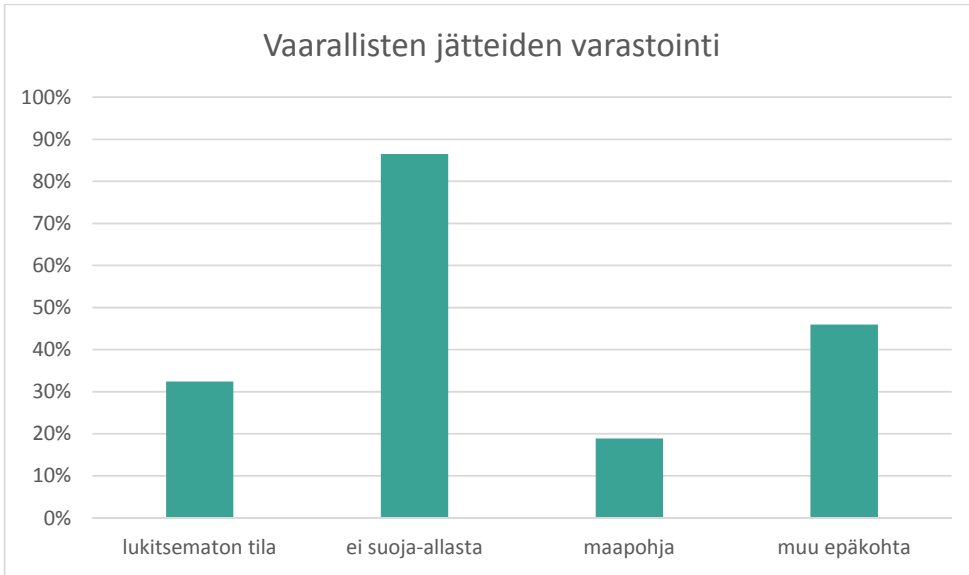

Kuva 2. Tarkastettujen kohteiden määrä ja valvonnan jatkotoimenpiteiden tarve vaihteli jonkin verran kunnittain. Mäntsälässä ja Tuusulassa tarkastettujen kohteiden osalta tilanne oli hieman muita sopijakuntia parempi.

5 Havaitut epäkohdat vaarallisten jätteiden varastoinnissa

Lähes kaikissa kohteissa oli puutteita nestemäisten vaarallisten jätteiden säilytyksessä. Suoja-altaan puuttuminen oli kaikkein yleisin puute. Kohteista 86 %:ssa puuttui suoja-allas ainakin joltain nestemäiseltä jätejakeelta. Varsin yleisesti jarru- ja kytkinnestejäte oli varastoituna ilman suoja-allasta vaikka jäteöljy säilytettiin suoja-altaassa. Melko yleisesti nestemäisiä vaarallisia jätteitä varastoitiin lukitsemattomissa tai valvomattomissa tiloissa. Noin viidenneksessä autokorjaamoista vaarallisia jätteitä varastoitiin maapohjalla.

Muuna epäkohtana kirjattiin mm. öljyisen kiinteän jätteen kerääminen metalliromun tai sekajätteen joukkoon, akkujen varastointi ja varastointitilojen epäsiisteys.

Kuva 3. Vaarallisten jätteiden varastoinnissa havaitut puutteet

Kuva 4. Jäteöljyä varastossa ulkona maapohjalla suoja-altaattomassa IBC-kontissa, jonka alaosassa olevan venttiin kautta jäteöljy voi purkautua suoraan maahan.

Kuva 5. Vaaralliset jätteet säilytettiin samassa kontissa renkaiden kanssa. Pääsy jäteastiolle oli mahdotonta. Kontissa varastoitii pohjaventtiilissä IBC-kontissa ilman suoja-allasta myös jarru- ja kytkinnestejätettä.

Kuva 6. Ahdas ja epäsiisti säilytystila, jossa varastoidaan vaarallisia nestemäisiä jätteitä aivan viemäriin vieressä ilman suoja-allasta. Vuototilanteessa nestemäinen vaarallinen jäte pääsisi suoraan viemäriin.

6 Jätehuollon järjestämiseen liittyvät epäkohdat

Jätehuollon järjestämisessä oli selvästi paljon epätietoisuutta ja toiminnanharjoittajan vastuuta jätehuollon järjestämisestä ei monissa kohteissa ollut tiedostettu. Jätehuollon suunnittelu oli pääosin toteutettu heikosti tai sitä ei oltu toteutettu lainkaan. Myös jätehuollon seuranta ja jätehuoltoa koskeva kirjanpito oli lähes kaikissa kohteissa puutteellista tai se puuttui kokonaan.

Varsinaisen jätehuollon järjestämiseen liittyviä puutteita oli jätteiden varastoinnin lisäksi myös jätteiden lajittelussa. Tarkastuksella tehtiin havaintoja myös jätteiden poltosta.

Kuva 7. Jätteiden polttoa ulkona tynnyrissä

Kuva 8. Kiinteitä öljyisiä jätteitä metalliromun joukossa

7 Muut havaitut epäkohdat

Valvontaprojektin yhteydessä havaittiin myös muita epäkohtia. Melko yleisesti kemikaaleja säilytettiin viemäröidyissä korjaamohalleissa ilman suoja-altaita, jolloin vuototapauksissa ne olisivat päässeet kulkeutumaan suoraan viemäriverkostoon. Toimitilojen epäjärjestys ja huolimaton kemikaalien käsittely lisäsivät useassa kohteessa onnettomuuden todennäköisyyttä.

Kuva 9. Hyvin epäsiistit toimitilat aiheuttavat vaaratilanteita ja lisäävät kemikaalien käsittelyyn liittyviä päästöriskejä

Kuva 10. Vuotava pumppu valuttaa voiteluöljyä tynnyrin kannelle. Tynnyrillä ei ollut suoja-allasta ja tilassa oli viemäri.

Monessa kohteessa oli varastoituna myös romuajoneuvoja ja varastointi ei pääosin täyttänyt romuajoneuvojen varastoinnille asetettuja vaatimuksia. Tarkastuksista saadun kokemuksen perusteella on myös tarpeen tarkemmin linjata, milloin huonokuntoisten autojen käyttö varaosina muuttuu luvanvaraiseksi autopurkamotoiminnaksi. Ero autokorjaamon ja autopurkamon välillä ei aina ole aivan yksiselitteinen.

Kuva 11. Romuautojen varastointia maapohjalla

8 Poliisin toimenpiteet

Havaituista puutteista ei tehty erillisiä kirjallisia tutkintapyyntöjä vaan Itä-Uudenmaan poliisi kirjasi itse valvontatoimenpiteitä edellyttäneistä kohteista rikosilmoitukset tarkastusmuistioiden perusteella. Näissä kohteissa havaittiin selkeitä puutteita. Tarkastusmuistioissa oli pyritty esittämään kaikki tutkintaa varten tarpeellinen tieto ja lisäksi viranomaisen näkemys asiassa.

Poliisille lähetettyjen tietojen perusteella 15 valvontakohteen vastuuhenkilölle annettiin sakkorangaistus ympäristörikkomuksesta. Näissä tapauksissa rangaistuksen suuruudeksi määräytyi kaikissa kohteissa 18 päiväsakkoa.

9 Annettujen kehotusten valvonta

Annettujen kehotusten perusteella kiinteistöille on tehty jälkivalvontaa. Kaikissa kohteissa ei vielä ole tehty jälkitarkastusta. Tehtyjen tarkastusten perusteella toiminnanharjoittajat ovat aktiivisesti ryhtyneet korjaamaan havaittuja puutteita. Pääsääntöisesti puutteet oli korjattu nopeasti. Jälkivalvonta on enää kesken vain muutaman kohteen osalta. Yhtään hallintopakopäätöstä ei valvontaprojektin perusteella ole ollut vielä tarpeen antaa.